

MINDSZENTILAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen
minden vasárnap

Törvényhatósági választások.

A törvényhatósági tisztviselők mandátuma ez év december 31-én lejár. A tisztújító közgyűléseket tehát a törvény szerint még ebben az évben meg kellene tartani. De minden ujságolvasó tudja, hogy a kormány az államosítást tervezi és szinte junktim van a kormánynak azon szándéka, hogy a vármegyéket államosítja is az új választói törvény életbe léptetése között.

Mi lesz ily körülmények között? Össze-vissza három hónap áll a kormány rendelkezésére.

Lehet-e ez alatt egy félszázad óta napirenden levő kérdést megoldani? Azt a nagy kérdést, amely már Eötvös József bárót „A falu jegyzője” című irányregényének megírására birta, s amely félszázados kérdés a municipalisták és a centralisták szellemi párbajait annyiszor felkelté?

A megoldás módjára két verzióról hallunk. Az egyiket Biharban találták ki és abból állana, hogy a kormány egy szakaszos törvényjavaslatban a törvényhatósági tisztviselőknek mandátumát egy évre tovább megadná; ezzel eltolódnék a választás 1914-re, ameddig a kormánynak ideje lenne a közigazgatás államosítását parlamentáris uton keresztül vinni.

A másik verzió szerint a kormány a közigazgatás államosítását a jegyzők államosításával egyetemben azonnal napirendre tűzi és keresztül hajtja. Akár így, akár úgy, de a vármegyei élet új korszaknak néz elébe és emberi számítás szerint nem választunk többé viceispánt.

Jó lélekkel elhisszük mindenkinek, hogy ha nem egyébert, csupán piétásból bizonyos borongó érzés száll az ember lelkére, mikor jóformán Szent István intézményét, a vmegyei rendszert kell temetnie; azt a rendszert, amelyről mint az alkotmány védbástyáiról beszéltek apáink és az elnyomtatás sok százados idején itt ápolták a nemzeti öntudatot.

Gyönyörű és szükséges volt a vármegyei rendszer akkor

és különösen a nemesi kiváltságok idején gyönyörűen simult is magyar temperamentumunkhoz.

Ma azonban más idöket élünk.

A nemzeti öntudatot egészen másképp kell ápolnunk és parlamentarizmusunkban, valamint iskoláinkban kell látnunk ennek templomát. A közigazgatás pedig a szürke napi élet folyamatos munkája, melyet eddig is nagyon megrontott, hogy a kenyérszerző hivatallá lett állások elfoglalóit hat-hat évenként választották és így igen sokszor még birói funkcióiban is meg kellett gondolnia a tisztviselőknek, vajjon az abszolút igazságot szolgáltatassák-e ki, vagy pedig kényszerű helyzetükben arra gondoljanak, hogy a megye egy hatalmasának nemtetsző ítélet mennyire rontja pályályukat. Esetleg nem fog-e ez kenyérvésztesre vezetni?

Aki a közigazgatás birodalmában csak némileg jártas, fogja tudni, hogy effajta lelki harcnak hányszor van kitéve a vármegyei tisztviselő, mikor szemben a hatalmas urral egy napszámos munkásnak kell igazságot tenni.

Azt hisszük, hogy maguk a törvényhatósági tisztviselők legjobban áhitják az államosítást, kivéve természetesen azokat, akiket a vármegyén, legalább némely vármegyén, uralgó nepotizmus ültetett be a hivatalba tehetség nélkül. Ezek méltán félnek, hogy az állam a közigazgatás érdekében nagyobb kvalitásokat fog kívánni, mint némely vármegyék becéző, familiáris módszere.

Különben azt hisszük, hogy nyitott kaput döngetünk. Csenget Eötvös, Kemény és a többi centralisták, valamint a vármegyei rendszer védői kimerítették a vitát és mellette, ellene összegyűjtöttek minden érvet.

Azóta a modern élet egyre szélesedő folyama még nagyobb közszükséggé tette, hogy a

közigazgatás gyors, olcsó és jó legyen.

A törvényhatósági élet egyre fakult és jelentősége állandóan veszett. Ma már a vármegyétől nem a nemzeti aspirációk pásztortüzének ujtását, hanem egyedül és kizárólag jó közigazgatást kívánunk. Aztán hazafias érzésünknek aggódva kell kémlelni néhány törvényhatóság fölött a nemzetiségi sötét felhőket.

Nem megnyugtató-e, hogy a központi államhatalom egyes törvényhatóságok közszellemét a hivatalnoki kar frissítésével végezheti és a nemzetiségi törekvéseknek határt szab?

Nemcsak az ember, hanem az intézmények is alá vannak vetve az elmulásnak.

A vármegyei rendszer nagy időt látott, érdemét kisebbíteni hazafiatlanság lenne. De a modern élet a régi vármegyei rendszert elsöpri, mert a fejlődés útjában áll és a felsokasodott igényeket kielégíteni nem tudja többé. Több volt benne a tradíció, mint az alkalmazkodás képessége s ezért hal meg, hogy új életre keljen. Mert hiszen a vármegyei közigazgatás államosítása nem szünteti meg a vármegyéket, csak a modern élet igényekhez alkalmassá teszi újabb és fejleszhetőbb kulturfeladatra, mely a vármegyékre a jövőben vár.

Művészi képeskártyák

csupa sláger ujdonságok!

Legnagyobb választékban kaphatók

Horváth Antal

papírárusnál Mindszentén.

Sziléziai dió-koksz

a mindszentí vasútállomásonál kimérve és átadva métermázsánként

4 korona 80 fillér

Felaprózott tüzifa

kiváló jó minőségben, házhoz szállítva métermázsánként

2 korona 80 fillér

Nagy darabos porosz cséplőszén

métermázsánként

4 korona

Kardos vásártéri gőzmalma és fakereskedése, Mindszent.

Az esküdtszék.

Az esküdtszék reformja napirenden van. És halljuk a gáncsos beszédet, hogy micsoda retrograd lépés a tervezett reform. De ezeket a gáncsoló szavakat ne vegyük tulságos komolyan, mert az emberek javarésze feledékeny. Így a többek között elfelejtették — Haverda Máriát. Ez a ma már nem is tisztelt és Mária-Nosztrán esülő urnó összebeszélte szeretőivel, hogy az ő édesanyját, mikor a szőlőbe megy, löjjék le, mert a ránéző örökség hitelezők türelmetlenkedése miatt már nagyon kellett.

A végtárgyaláson úgy nézett ki a dolog, hogy Vojta agyafurtsága Jánossi együgyűsége ellenére a tényállás tisztán látszik. És ezt a fentisztelt urnót Szabadkán is, Szegeden is felmentették.

A szavazó esküdtek együtt vacsoráztak a felmentett delikvenssekkel, Mariska egyre irta szenvedélyes gyűjtőknek autogramjait és elhülve gondolunk arra, hogy mi lett volna, ha a nagy Igazság fel nem támad — Budapesten és Mariskát virágcsokros védőivel olyan megváltozott hangulatban nem fogadja a budapesti közönség, mely a megfeszített igazságért majdnem szétzedte a kezdetben mosolygó és a vonatról ruganyosan leugró — Mariskát.

Akkor a krajcárosoktól kezdve a tekintélyes lapokig mindenki az esküdtszéki intézményt ócsárolta. De nem volt olyan tárgyilagos és igazságos érzésű ember, aki ne látta volna be, hogy az esküdtszéki intézmény ilyen európai botrány után, tarthatatlan.

Azóta történt más is. Pátriánkon is akadt helytelen esküdtszéki verdikt, de hát csak az országos dolgoknál maradjunk. Hogy a képviselőház elnökére izgatott lélekkel egy képviselő rálöhessen, — és e helyen igazán nem akarunk politizálni, — aztán ezért felmentést nyerjen, talán még se a nagy Igazság ítélete.

Hogy a jövőben, az esküdtszéki intézmény megreformálása után ki van-e zárva a tizenkét polgár változó hangulata alapján hozott ítéletben a további birói tévedés, — valóban nem tudjuk. Hogy mi a jogkérdés és mi a ténykérdés, melyek a jövőben parallel tételnek föl az esküdteknek, — ebben nem akarunk meditélni, nem lévén jogászok. De a magunk laikus eszének jóleső érzés, mikor nagynevű jogá-

szok állapítják meg, hogy ez a jogászai szörszálhasogatás már régen túlhaladott kérdés a külföldön, valamint a külföld már az egész esküdt-széki intézményből mélységesen ki van józanodva, mert akárhogyan formálják is az esküdttszéket, óhatatlan, hogy a hangulatok labilis áramlatának kitett ítélet mindég az igazságot szolgálja.

Dehát magunk ne legyünk még sem ekkor nagy jogfosztók, hogy ezt a tiszteletreméltó intézményt egyszerűen megszüntetni kívánjuk. Gyönyörű dolog az, hogy 12 szabad polgár lelkiismerete szerint mérlegelve a szeme előtt lefolyt bizonyítási eljárást, — ítéljen polgártársá fölött. Azt ugyan szóvá lehetne tenni, hogy az esküdttségre jogosult polgárok listáját micsoda retortákon át vezetik. Találomra szedik össze az illetőket, mert meglepő, hogy például az székesfővárosban a legutóbb lefolyt országos perekben konczegyárosok, temetésrendezők, filmkölcsonzók és nyugalmazott állatorvosok voltak együtt s alig akadt a tizenkét esküdt között egy jogász, aki a feltett kérdéseket, valamelyes jogi vonatkozásokban, az esküdtársakkal megbeszélte volna.

E részben nem látunk reformot az új törvényben. Hogy őszinték legyünk, az esküdték lajstromába okos ember nem szívesen jut. Egyrészt azért, mert a polgárember nem szereti lelkiismeretét terhelni még a mások dolgaival sem, innét van, hogy még főbenjáró ügyekben is, hacsak egy kicsit irányítható az esküdték hangulata, — az ítélet felmentő szokott lenni. Másrészt meg hogyan lehet józan ésszel kívánni egy polgár embertől, hogy 4—5 napra elszakadjon az üzletétől, a rendes polgári foglalkozástól, mert kisorsolták esküdtnek.

Gyönyörű intézmény az esküdt-szék, de jaj annak, aki bekerül a lajstromba. Ezért, de különösen az esküdttszék által kimondott ítéleteknek az igazságtól való gyakori elhajlása miatt, — merjük megjósolni, — az esküdttszéki intézmény egész Európában hitelvesztett, megunt és megszüntetett intézmény lesz.

Szabadelvű jelszavunkhoz hiven azonban mivel itt népjogról van szó, hangosan ezt az új reform alkalmából sem hirdetjük, hanem rábizzuk a külföldre, hogy járassa le az intézményt, mi pedig igyekezzünk azt minél tökéletesebbé tenni, hogy e szabadelvű alkotás sokáig a mienk maradjon.

Eladó ház!

Babáczek Eduárd cipész-mester Szent János-utcai 120. számú háza (Kohn Adolfné köze) eladó.

Értekezheini lehet ugyanott.

Sírkoszorukat

élő- és művirágokból

igen szép kivitelben készít és olesón ad

Balázs Lajosné, Mindszent

Háboru.

Hogy milyen nagy dolog a háboru, az a híres szállóige révén már kétségtelen. Hogy milyen borzalmas, rettenetes a pusztulás, és embervér miatt, az is köztudomású.

Irtózáttal is hallja és olvassa mindenki a háboru híreit, mely országokat dul fel, semmisít meg, városokat, ipart és kereskedelmet mindent felforgat, ami az élet rendes menetében fejlődne, utját szegi minden előhaladásnak, szóval a legnagyobb átok, ami egy országot, egy nagyobb emberi közösséget érhet, sujthat.

De hogy milyen nagy dolog a háboru, az alábbi számadatok is világosan bizonyítják. Legközelebb áll hozzánk a most lefolyt balkáni háboru.

Mennyibe került a balkáni háboru?

Egy francia nyelven megjelenő lapban a következő kimutatás jelent meg a balkáni háboru költségeiről:

Görögország 279 milliót költött szárazföldi hadseregére, 32 milliót a haditengerészetre és 18 milliót egyéb kiadásokra, összesen 349 milliót. Ebben az összegben nincs benne az esetek családtagjainak és a sebesülteknek kifizetett összeg.

Szerbia 227 milliót költött a hadsereg élelmezésére, 26 milliót a tiszték, tartalékosok, zsoldjára és ruházatára, 118 milliót hadi anyagok beszerzésére, 32 milliót szállítási költségekre, 88 milliót kocsik, lovak beszerzésére és végül 9 milliót egészségügyi költségekre. Összesen 574 milliót.

Montenegró 100 milliót költött a háborura.

A balkáni államok között a legnagyobb összeggel Bulgária szerepel, amely 324 milliót költött a hadsereg élelmezésére, 90 milliót tiszték, tartalékosok zsoldjára, 77 milliót fegyverekre és ruházatra, 155 milliót hadianyagok beszerzésére és 33 és fél milliót egészségügyi szolgálatra. Összesen 776 milliót. A négy balkáni szövetséges háborus költségei tehát körülbelül 1840 millió frankra emelkedett. Törökország költségei 900 millió frank körül forogtak.

Az első balkáni háboru összes költségei tehát majdnem három milliárd frankra rugtak.

A jótékony ősz.

A hosszas nyárra esőzések után bekövetkezett szárazabb időjárás igen kedvező volt úgy a még kint levő s fejlődésükben többé-kevésbé visszamaradt termények beérésére, mint a gabonaneműek betakarítására és cséplésére, úgy, hogy ez utóbbi munkálatokat — a hegyvidéki zab kivételével — az ország tulnyomó nagy részében, már teljesen befejezték.

Nem kedvezett azonban mindenütt az időjárás a szántási és vetési munkálatoknak. A dombsabb helyeken és a vizet könnyebben áteresztő talajokon többnyire igen jó munkával s elég korán elvégezték a szántást és boronálást, sőt részben a vetést is, úgy, hogy ilyen — bár kevés — helyen már szép zöld, elvétve tulbuja vetéseket is lehet látni.

Az ország nagyobb részéből azonban azt jelentik, hogy az őszi vetési munkálatok a folyó évben igen sok helyen ismét megkéstek. A mintegy négy hét óta tartó szárazabb idő alatt egyes helyeken a mezei egerek igen elszaporodtak és sok kárt tesznek úgy a még kint levő termésekben, mint az elvetett magvakban.

A tengeri érésére az utóbbi négy hét szárazabb, napos időjárása igen kedvező volt.

Az eredmény a szeptemberi kedvező időjárás következtében mindenütt kedvezőbb, mint a legutóbbi becslés alkalmával várni lehetett s ez az oka annak, hogy a lefolyt négy hét alatt a terméskilátások mintegy 2.400.000 métermázsával javultak. De nemcsak mennyiségileg, hanem minőség tekintetében is javultak a tengeri termés kilátásai.

A burgonya szedése az ország legnagyobb részében már befejeztetett. Mennyiségre nézve elég jó termést adott, minőségre nézve azonban úgy a sok helyen tapasztalt rothadás, valamint a gumók tulnag viztartalma következtében nem kielégítő.

A cukorrépa tulnyomóan jól, egyes helyeken igen jól fejlődött. A termés általában jó közepesnek mondható.

A takarmányrépa tulnyomólag igen jól fejlődött. Ugy mennyiségre mint minőségre nézve jó, helyenkint igen jó termést ígér.

Eladó vendéglő és vegyeskereskedés!

A baksi-szőlőben levő vendéglőmet, jömenetelű vegyeskereskedéssel, házzal és két lánc szőlővel együtt betegségem miatt eladom. Érdeklődőknek szívesen adok bővebb felvilágosítást
Juhász Alajos, Baks.

HIREK

— **Vetőmag az árvizkárosultaknak.** A nyáron dult árvizek leginkább a mezőgazdákat sujtották, akiknek minden termését pusztították el. Nem csak a családjaik, megélhetéséhez szükséges terménykészletük, hanem még vetőmagjuk sem maradt, s így nemcsak a jelen helyzetünk nyomoruságos, hanem a jövőnk sem kecsegtet jobb reménnyel. A veszedelem nagyságát felfogta a földművelésügyi kormány elhatározta, hogy az állami birtokokon rendelkezésre álló gabonakészletekből a vetőmagnak alkalmas őszi búzát és őszi rozst az árvizkárosult mezőgazdák szükségletének fedezésére engedi át. A vetőmagot — 30.000 métermázsáig búzát és rozst — elsősorban a mezőhegyesi, a fogaras bélamajori állami ménésbirtokok és a gödöllői koronauradalom, szükség esetén pedig még a kisbéri és bábolnai állami ménésbirtokok fogják szállítani a munkácsi, a nagyváradi és a temesvári miniszteri kirendeltségek megrendelésére, a károsult mezőgazdák részére 75 klgammos zsákokban — kedvezményes vasuti díjtételek mellett és a következő áron: búzát métermázsánként 22 koronáért, rozst 17 koronáért.

— **Elszámolás.** A „Mindszenti Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete” által folyó hó 5-én rendezett ujonc-bál 42 koronát jövedelmezett. Felülfizetni szívesek voltak: Apró Mátyás 1 K 20 f, Ágoston Lajos 50 f, Czírok Jánosné 80 f, Dobos István 5 K, Elekes Lajos 80 f, Goldner Ödön 10 K, Horváth Antal 2 K, Huszka Sándor 80 f, Judik Mihály 40 f, Keresztes József 20 f, Lading János 50 f, Nagy Jenő 5 K, Pölös József 1 K, Reiner Sándor 20 f, Rozenbreuer Mihály 40 f, Rózsa István 1 K 20 f, Szimcsák Istvánné 1 K 60 f, Varga Sándor 40 f, Walter József 1 K, Weisz Imre 2 K. A mulatság sikerén közreműködők, továbbá a felülfizetők, fogadják ezuton az ifjuság hálás köszönetét.

— **A Tisza halának árusításáról** több lapban azt a téves hirt olvashattuk, hogy az tiltva van, mivel állítólag a Tisza vize fertőzött. Azonban most már kiderült, hogy ez alaptalan vélekedés volt. A belügyminiszter ugyanis táviratilag értesítette Szolnok vármegye alispánját, hogy a megéjtett vizsgálat alapján megállapították, miszerint a Tisza vize nincs kolera-bacillusokkal megfertőzve s így a Tisza vizének s a Tisza halának élvezete ma már semmi veszedelemmel nem jár.

— **Elégtétel egy szolgabíró-nak.** Dömsödi József dorozsmai szolgabíró évek óta elkeseredett harcban állt dr. Schulhof Emil dorozsmai ügyvéddel. Egy helyszíni szemlén ez év június 20-án a szolgabíró ezeket mondta az ügyvédről: — Ezt az urat ki kellene már egyszer pofozni Dorozsmáról, az ő irodájába kerül minden piszkos ügy. Az ügyvéd tudomására jutott ez a nyilatkozat, becsület-sértésért feljelentette tehát a szol-

gabirót. Gömör Andor büntető járásbíró július 14-én öt napi fogházra átváltoztatható 50 korona pénzbüntetésre ítélte a szolgabíró. Felelősség folytán a törvényszék elé került az ügy, mely a szolgabíró kérésére elrendelte a valódiság bizonyítását. Bizonyítékait a szolgabíró három pontban terjesztette elő: 1. dr. Schulhof Emil egy árva pénzét sokáig jogtalanul magánál tartotta. 2. Egy dorozsmai katonaköteles számára 2700 koronáért készített el egy kérvényt, amelynek alapján az illetőt póttartalékba helyezték. 3. Egy 300 koronás követelését az ügyfele örökösain másodszor is behajtotta. Három órán tartó tanácskozás után hirdette ki a bíróság az ítéletet, amelyben a szolgabíró a vád és következményei alól felmentette. A rövid indokolás szerint a vádlott állítását részben beigazolta. Az ítélet jogerős.

— A vízvezetési hálózat kiterjesztése. A négy évvel ezelőtt létesített vízvezetékünk áldásos voltáról nemcsak azok győződtek meg, akik a társaság létesítésekor beléptek alapító tagnak, hanem azok is, akik bármi oknál fogva akkor idegenkedtek a vízvezetektől. Most — mint látjuk — a bekapcsolást igen sok helyen sietnek eszközölni, mert jól tudják, hogy mostani kimaradásukkal belépési jogukat örökre elveszthetik. Az alapító tagok közül sokan nem szívesen nézik az új bekapcsolásokat, mert attól tartanak, hogy a vezeték kiterjesztése által megsökken vízmennyiségük. Ettől azonban nem kell tartani, mert tudvalevő, hogy az új tagok csak oly feltétellel kapnak vizet, ha a vízbőség megengedi. Mihelyt valakinek kevesebb vize van a már tudott minimálisnál, azonnal jelentse be a bizottság elnökének: Baksay Illésnek, aki bizonyára gondoskodni fog az esetleg fölmerülő panaszok orvoslásáról.

— Olesőbb a hus. Szegeden az ideiglenesen felállított hatósági husmészárszék teljesen bevált. Vasárnap hat marhát vágtak és a közönség valósággal megrohanta a hatósági mészárszéket. A mészárosok ennek következtében szintén leszállították a hus árát. A hus árát mintegy huszonöt százalékkal szállították le.

— A szellemek Hódmezővásárhelyen. Vata Péter jómódu hódmezővásárhelyi gazdálkodónak sok összezördülése volt a családjával iszákossága miatt. Kolompár Józsefné cigányasszony elmondta Vatanának, hogy ő már sok férfit kigyógyított az iszákosságból, még pedig szellemek segítségével. A gyógyításhoz sok pénzre van szükség, hogy a szellemet jó hangulatba hozza. A cigányasszony megjelent Vataék lakásán rendesen olyankor, amikor a férfi nem volt otthon, hókusz-pókuszokat csinált és végül pénzt kért. Eleinte csak öt koronát, de aztán volt nap, amikor száz koronás bankót csalt ki a gazdálkodó feleségétől. Vatané azon vette észre magát, hogy minden készpénzét odaadta a cigányasszonynak, de az ura még mindig iszákos.

Elmondotta a dolgot a férjnek, aki a rendőrségen feljelentést tett a szélhámos asszony ellen. A rendőrség a cigányasszonyt és a Kolompár-familia több tagját letartóztatta.

— Községünk és vármegyénk a tüdőbetegekért! Halottak kegyeletes ünnepén rá gondolunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meg lehetne menteni, ha az első vészirre szanatoriumi ápolás állna a beteg részére. A József királyi Herceg Szanatorinm egyesület most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy virágszál váltságdíjat. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak községünkben, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem sürgetnek, azok is nyitnak s irgalmassal szívük adományait beküldik Budapest, IV, Sütő-utca 6.

— Haszonbérleengedés. Az ideai abnormális időjárás következtében szőke Tiszánk még a tavasszal kilépett medréről és nemcsak az ártérben levő gyönyörű ültetvényeket és szőlőket tette teljesen tönkre, hanem nagy kárt okozott a községi tulajdont képező veteményföldeken is, amelynek jókora részét fakadóvíz borította el. A károsult gazdák, miután megsemmisült várható termésük, haszonbérleengedésért folyamodtak a községhez. A váltságügyi bizottság csütörtökön délután tartott ülésében foglalkozott a károsult bérlők panaszával és elhatározta, hogy a kérelemnek helyt ad s bizottságilag megvizsgálja az okozott kár nagyságát, hogy ennek alapján méltányos engedményeket tehessen.

— Felfüggesztett kórházi gondnok. Szegedről jelentik: A szegedi szemkórház gondnoka ellen több feljelentés érkezett a belügyminisztériumhoz, ahonnan elküldték Soltész István miniszteri tanácsost a vizsgálat megejtése végett. A vizsgálat során a szemkórház gondnoka ellen felmerült súlyos vádak valóknak bizonyultak. A gondnokot állásától felfüggesztették és tovább folytatják ellene az eljárást.

— A sors utjai. Ez a címe annak a gyönyörű drámának, mely ma este az Apolló-moziban a vászonon megjelenik. Még ezentul öt igen szórakoztató és humoros kép kerül színre s már a műsorból is lehet következtetni, hogy a mai előadás lesz az igazi sláger. Olvasóközönségünk szíves figyelmét ismét felhívjuk a mozira, mely állandóan oly kiváló szép képeket ad le, szakszerű magyarázat keretében, hogy városi közönség is megirigyelné tőlünk.

— Akinek golyó van a hátszájában. Hódmezővásárhelyről jelentik: Egy Kenderesi Mihály nevű paraszt suhanc a minap teheneket hajtott valamelyik tanya felé. Egy helyen hirtelen fölrebent előtte az országuton egy sereg veréb s a legény elővette a revolverét, hogy lövöldözzön rájuk. A fegyvernek azonban valami baja volt, visszafelé sült el, a golyó a legény gyomrába furódott. A legény ha-

zament, a hogyan tudott, s otthon nem mondta el, hogy mi történt. Napokig járkált a golyóval a hátszájában, de aztán rosszul lett. Bevitték az orvoshoz Hódmezővásárhelyre s csak akkor említette meg a balesetet. A seb a golyótól és a fertőzéstől elmergesedett hashártyagyulladás állt be, szegény fiut már nem tudták megmenteni.

— Országos baromfiakiállítás Szegeden. A szegedvidéki baromfiésházinyultenyésztők egyesülete f. évi november hó 9—11. napjain Ujszegeden a Vigadó összes fedett helyiségeiben országos baromfi, galamb és házinyulkiállítást rendez a magy. kir. földmivelésügyi miniszter, Szeged szab. kir. város és a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének anyagi támogatása és gróf Teleky Józsefné és báró Liphay Frigyesné védnöksége mellett. A kiállításra vonatkozó bejelentési íveket már a legközelebbi napokban szétküldik az ország összes tenyésztőinek és felvilágosításokkal szívesen szolgál az egyesület elnöke: bátyai Holtzer Aladár és a titkár: Balás Károly vágóhídi felügyelő.

— Orvosi tanács. Egy beteg ember panaszkodott az orvosának: — Hova menjek, doktor ur hogy megszabaduljak a kínzó álmatlanságomtól.

Az orvos flegmatikusan felelte: — Menjen aludni. Ez a legokosabb.

— A Mars-lakók. A régi probléma megint kísért, a marsbeli ember problémája, a mit Wells világhírű regénye népszerűbbé tett minden tudománynál. Most Lecoutre genfi csillagász adja közre megfigyeléseit, amelyek felette érdekesek, bár lehet, a képzelődés nagy szerepet játszik bennük. Hetven éjjelen át, 1909 szeptember 17-től november 25-ig vizsgálta a Mars-planétát teleszkópján, amely parabolikus tükrökkel van felszerelve. Lecoutre arra az eredményre jut, hogy élet van a Marson és a planéta lakói tudnak a mi földünk életének létezéséről, mert éjszakánként rendszeresen föl villanó fénysugarakat észlelt, amelyekről azt állítja, hogy a Marsról óriási villamos ivlámpákkal és tükrökkel jeleket adnak a földnek. A genfi csillagász felszólítja a tudósokat, hogy ellenőrizzék észlelését. Camille Flammarion egy véleményen van Lecoutre-val.

— A gyöngé nő. Vörös arcu, nagyszemű, kővér nő toppant be a napokban a bíróhoz.

— Kérem olyan sértést követtek el ellenem, hogy borzasztó.

— Milyen sértést?

— Le akartak önteni az ablakból.

— Mivel?

A hölgy szendén válaszolt:

— Azt nem mondhatom, mert én csak egy gyöngé nő vagyok. A „gyöngé nő“ ezután kivonult a hivatalból — mázsás alakjával.

Minden hétfőn és kedden: hideg felvágottak! —

Tea és Teasütemények; Rum, Cognac és mindenféle szeszes-italok zárt üvegekben, ásványvizek, sör és bor legjobb minőségben kapható: Biró Andor üzletében.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent.
Telefonszám: 9.

Könnyek az oltáron.

Irta: **Farkas Emőd.**

A matrona hátrasimitotta halántékára omló hófehér fürtjeit, aztán felsóhajtva mondta:

— Minden évben kisirom egyszer magamat azokon az oltárpárnákon és higgye meg uram, hogy amíg a könnyeim peregnék, a lelkeemben valami csodálatos boldogság árad szét, mint akkor, mikor még vígan lengtek Komárom várfalain a nemzeti lobogók.

— Haj, szép világ volt az, mért nem élhettem én akkor? ingattam a fejem, mint a vízbe hajló szomorú fűz a lombját.

— Szép, nagyon szép s büszke vagyok rá, hogy az én uram, Siklóssy Lajos kapitány, behívott Komáromba.

— Hány hónapig volt ott kedves néni? — kérdeztem matronától.

— Augustus elején mentem be. Harmadikán elützte Klapka a németeket és Győrig kergette. Kértem, hogy engedjen be az uramhoz, bebocsátott. Egy éves házassok voltunk, nagyon szerettem az uramat és ő is engemet.

— Nem félt néni, mikor kiderült, hogy összeesküdtek Klapka ellen?

— Azok voltak életemnek legizgalmasabb napjai. Egy éjjel bekocogtak az ablakunkon. Ijedten rezzentünk föl. Egy törzstiszt állt az ablakunk előtt. Az uram kinyitotta az egyik ablakszárnyat.

— Lajos, bizol a századodban? a hallatszott kívülről.

— Megismertem a hangjáról, Esterházy gróf dandárparancsnok volt.

— Bizom ezredes ur, — felelte az uram.

— Akkor jöjj azonnal.

— Az uram felöltözött és kisielt. Én nem mertem kérdezősködni. De a szívem úgy kongatta a mellemet, mint félrevert nyelve a harangot. Az uram reggel jött haza kedvetlenül, szomorúan.

— Mi történt? — meredtem reá.

— Klapka néhány törzstiszttel elfogatott.

— Felszásszentem: talán fel akarták adni a várat?

— Ellenkezőleg, ki akarták kiáltani a köztársaságot. Klapkát letenni s a várat haláláig védeni.

— Ezt megteszi Klapka is...

— Nem tudom, édes szívem, mi lesz; jobb lenne, ha te kiszöknél.

— Ránéztem az uramra, szemrehányón és fájdalmasan. Ő megcsókolt és lágyan simogatta az arcomat.

— Drágám, nem szeretném, ha fogságba esnél.

— Veled szívesen osztom meg a rabláncot is.

— És bent maradt, néni?

— Ben én, uram. Egyszer Klapka így szólt a tisztikarhoz:

— Uraim, aki akar, kimehet, én nem tartom itt erővel önöket.

— A mi zászlóaljunkban nincsen olyan poltron, aki elhagyja a várat, — kiáltottam Klapkának. A tisztiek megéjeneztek és csaknem vállukra kaptak.

— Nem is hiszem, hogy akadt volna egy is, aki távozott volna a várból.

— Nem uram, de hát mégis feladták.

— Még tarthatta volna Klapka.

— Igen, de az elfogott tábornokok egyre irogattak neki, hogy addig nem bocsájtják szabadon őket, amíg fel nem adja a várat.

— De legalább becsületes felteteleket szabott.

— Oh, uram, — fakadt sirva a galamb fehérhaju matrona, rettenetes nap volt az, amikor levették a vár faláról a nemzetiszínű zászlókat. Mintha csak a szívem hullott volna valami feneketlen mélységbe.

Majd könnyein keresztül is felragyogott a matrona szeme.

— De a vitéz zászlóaljunk lobogója nem került az osztrák kezébe, — mondta büszkén fölemelkedve a zsöllye-székéből.

— Lefejtették a zászlórudról?

— Esterházy gróf tüzte ki és az is vonta be, aztán a tisztikar elhatározta, hogy szétmetéli. Nagy fehér selyem zászlónk volt, közepén a Szűz Anya képe, arannyal hímézve föléje: Szűz Mária Isten Anyja, Magyarország védője. Mielőtt az ollóval kétfelé vágták volna, Esterházy rövid beszédet mondott.

A matrona szava itt elcsuklott, s mint az őszi esőcseppek a tarlón, úgy kopogtak a kezén a szeméből hulló könnyek. Hallgattam, mert engem is megszállott a fájó, szivettépő komor hangulat, amely azon a sötét októberi napon beleért a világ minden tövisét a honvédek szívébe.

És itt ül előttem egy szelid galamblélek, aki akkor még szép volt, mint a kelő hajnal, mely rózsaszirmokba gyöngyöli ezt a piszkos földet és a szeme kékje ragyogott, akár csak az égbolt, mikor a nap szétteríti rajta gyémántszemekkel átszótt biborfátyolát.

— Óh, milyen nehéz óra lehetett az, mikor a nemzeti szabadság szárnyát szét kellett vágniok. Dante poklának legizzóbb darabja esett a lelkükre, amint azt a szárnyat kettémetszette az olló.

A matrona, mintha nehéz álomból ébredt volna, jóságos kék szemével rám nézett.

— Szép beszéd volt, — folytatta halkán, — de a tiszték mind sirtak, én meg zokogtam.

— Bajtársak, — szólott ellágyulva az ezredes, — tudjátok, hogy mindnyájan elveszhetünk, hazának nem szabad elvesznie soha! Az a hit kísér a sirba, hogy feltámadunk. Kísérjen titeket ez a hit a keserves bujdosásba.

A matrona megtörölte a szemét.

— Bocsásson meg uram, hogy elérzékenyültem. Sok csapás és szerencsétlenség szakadt rám az életben, de semmi se fájt úgy, mint ez a jelenet.

— Nagy időknek elborult alkonya — sóhajtottam.

— Az ezredes közepén kettévágta a zászlót. A Mária kép is kétfelé szakadt. A lobogó egyik felét nekem nyújtotta az ezredes.

— Asszonyom — kegyed volt a zászlóalj szó szelleme, őrizze meg ezt a szent ereklyét.

— Én megcsókoltam a félszászlót és sirva göngyöltem össze. A másik felét apró darabkákra vágta s minden tiszt eltett belőle egyet emlékül. Aztán hazajöttünk Osztopánba. Mindig a keblemen viseltem a zászlót. Évek múlva, mikor az üldözés enyhült, megmutattam Vogronics Antal plébánosnak.

— Vogronics? Hiszen ez valami vad horvát lehetett.

— Nagy magyar volt az uram. Minden évben misét mondott az aradi vértanukért. Ha látta volna, milyen áhitattal csókolta meg azt a zászlót, ha látta volna, mint gyulladt ki az arca, amikor ujjai-val simogatta, azt mondta volna, hogy ilyen pap kellene az egész országba, mint ez.

— Igaz, Gasparits Kilit se volt magyar nevű s mégis vértanu lett a magyar hazáért.

— Hej uram, néha a legjobb magyar nevek alá bujik a fekete-sárga szellem. Vogronics azonban nem ilyen volt. Könyörgött, hogy ajándékozzam a templomnak azt a zászlót. Eleinte tudni sem akartam róla. A lelkész azonban minden nagy ünnepen megismételte a kérését.

— Tudja mit tisztelendő uram — ha fiam születik, akkor odaajándékozom a zászlót.

— Imádkozni fogok, hogy fia szülessék, — mondta a plébános. Öt hónap múlva fiam született. A fél Mária képet kivágtam a zászlóból, aztán átnyújtottam a csonka lobogót papnak. Vogronics két oltárpárnát készíttetett belőle s az oldalaltáron helyezte el.

Egyszerre világos lett előttem minden.

— Tehát mikor a templomban láttam népit...

— Arra a két oltárpárnára bortultam. És ilyenkor, uram, eszembe jut Komárom, a fényes napok, a szomorú bucsuzás, a lobogó sorsa és sorok, amíg imádkozom, hogy még egyszer megélhessem a nemzeti dicsőség feltámadását.

Eladó vendéglő és ház

Mindszentben, a főutcán levő nagy-vendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örökáron eladom, esetleg haszonbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, göré, 2 nagy pince, stb., stb.

Saját acetylen világítás!
Vizvezeték a házban!

Komoly vevőknek, vagy bérbe venni szándékozóknak szivesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos:

Zánthó Kálmán vendéglős, Mindszent.

Az újtelepen levő teljesen újonnan épült házamat is eladom, vagy haszonbérbe kiadom!

Kis hirdetések

lapunk kiadóhivatala 1 koronáért közöl. — Ilyen hirdetés legfeljebb 30 szó terjedelmű lehet. Azontul minden egyes szó 6 fillérbe kerül.

Tisztán és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle)

Glycerin szappan
Tojás " "
Mandula " "
Márvány " "

A kolozsvári gyógyszappan-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait. ✱

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűen beszámol.

A bel- és külföld napi eseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 1-kor és szétküldetik az egész országba.

Ára 6 fillér.

Vizit-

fénykép 3 darab 3 korona Horváthné fényképészeti műtermében Mindszentben

MŰVÉSZIES NYOMTATVÁNYOK GYÁRTÁSA

HORVÁTH ANTAL MINDSZENT KÖNYV-ES MŰNYOMDA INTERURBAN-TELEFON: 9

Tanuló felvétetik Büchler Gábornál.

Ha már mindent megpróbált, ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

Hungária Sósorszeszt,

mert ez az egyedüli sósorszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat Grand Prix Páris nyerte.

Főelárúsitó Mindszentben: Katona István gyógyszerháza.

Modern iparosok és kereskedők

régóta tudják, hogy árúik, illetőleg készítményeik csak hírlapi közzététel által lehetnek ismeretesek a nagyközönség előtt. Mert a hirdetés által sokkal nagyobb forgalmat érnek el s jólétben, vagyonban gyarapodnak! ☺☺

A hirdetés tehát minden kereskedőnek és iparosnak csak hasznára lehet. Hogy segédkezet nyujtsunk mindenkinek, a hirdetések árát mérsékeljük s olcsó árajánlattal szivesen szolgálunk.

MINDSZENTI LAP

kiadóhivatala

Lucza József vegyiruhatisztító és kelmefestőgyára, Szeged

Alapítva: 1902-ben. Főüzlet: Laudon-utca 9. Telefonszám: 994. Fióküzletek: Gizella-tér 3. (Telefon 1055.) és Szent-György-utca 10. (Telefon 1281.) Vidéki fiók: Zenta, Fő-tér; Hódmezővásárhely, Szegedi-u. 8. szám.

Vegyirtisztító- és kelmefestő-gyáram a mai kor igényeinek teljesen megfelelően an berendezve és miután a modern technika legújabb gépei rendelkezésére állanak, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb ízlést igénylő és szakmámba vágó munkát mindenkinek teljes megelégedésére módomban áll azonnal teljesíteni, illetőleg szállítani. M. kir. szabadalmazott tisztítószereimmel felülmulhatatlan kivitelben vegyileg tisztítok: ur-, női- és gyermekruhákat, tisztí egyenruhákat, hímzést, butorszövetet, szőnyeget, csipke- és szövetségűzőket stb., stb. Külön kalaptisztító-osztály, hol kizárólag férfi- és női-kalapok tisztításával és festésével foglalkoznak. — Minta-festészet és plisszirozás varrodáknak és kereskedőknek. A tisztításra átadott férfiruhák gondosan kijavíttatnak szabó-osztályomban. — Gyászeselben szövet- és selyemruhák, valamint férfi-öltönyök soron kívül festetnek egész feketére. — Különlegesség: struccotlak vegyileg tisztítása, festése és gondóritése.

Vidéki rendelések főüzletomban a legnagyobb figyelemmel intéztek el. Részletes felvilágosítással készséggel szolgálók.

Szives megrendeléseket kér

Lucza József, vegyirtisztító és kelmefestő.

Jó munkáért elismerőlevelek az ország minden részéből!